

# НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ, НІЩО НЕ ЗАБУТО...

19 липня 2009 року у селі Гута на Костопільщині відбулося освячення напередодні встановлених хрестів та пам'ятних знаків на честь загиблих жителів села під час збройного протистояння у період Другої світової війни. Встановлення монументів було здійснено за кошти польської родини Горошкевичів, предки яких раніше проживали у Гуті Степанській, та посильній допомозі жителів сучасного села.

На освяченні були присутні віце-консул Республіки Польща в Україні Марлена Возниця, заступник голови Костопільської райдержадміністрації Олександр Садикін, керуючий справами районної ради Микола Корева, директор ПП «Рівнебудпостач» Ніна Крока, депутат районної ради Андрій Лендел,

сільський голова Віктор Крот, жителі села та чисельні гості з Рівненщини.

Почергове богослужіння здійснили священнослужителі католицьких храмів з Костополя та Сарн, священники Української православної церкви.

З промовами до присутніх звернулися Януш Горошкевич, Марлена Возниця, Олександр Садикін, Віктор Крот, які зокрема наголосили, що пам'ять про загиблих буде вічно жити у серцях нащадків. Настоятель Гутянського храму від імені прихожан подякував родині Горошкевичів за вагомі пожертви, які вони здійснюють з року в рік на користь церковної громади.

*Олександр НАМОЗОВ.*

## Виступ Януша ГОРОШКЕВИЧА під час освячення пам'ятного знака на місці спаленого костелу в Гуті Степанській 19 липня 2009 року

**Брати і сестри! Вельмишановні священники! Запрошені гості і ви, жителі Гуті!**

Ми зібралися тут з волі Господа, аби посвятити два місця, місця нашого спільного складного минулого. Це місце, де ми знаходимося, незвичайне, тому що воно нагадує про трагедію, яка тут сталася. Але воно дає й надію на майбутнє життя – згідно із законом Господнім – для обох народів.

Я довго готувався до цього виступу, ознайомився з чисельними публікаціями і українськими, і польськими. Хотів дізнатися, зрозуміти, як могла статися така трагедія. Ми всі програли - і ви, і ми. Втратили домівки, близьких, друзів, сусідів. На нашому сумлінні лежить великий тягар, тягар таких страшних обставин.

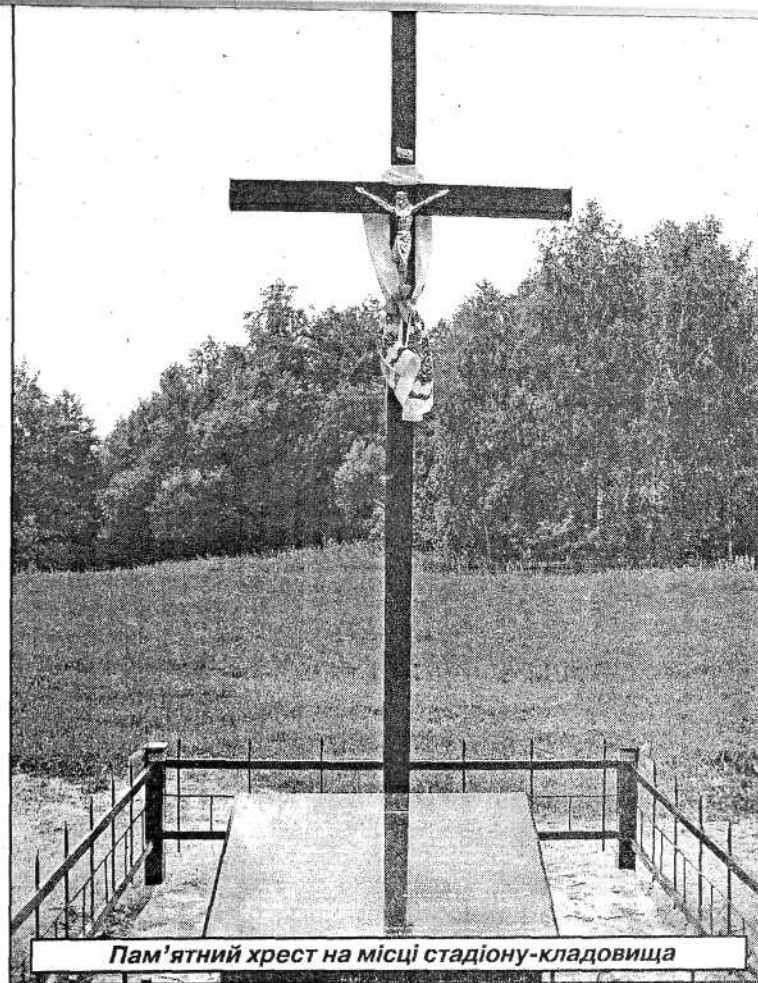
Якщо заглибитися в історію цієї землі, можна довідатися про такі події, від яких волосся сивіє.

слова, в яких заключається мудрість усієї Церкви, і вони все досконало пояснюють:

*Біда була, брати. А біда жертв потребує, і жертв було багато.*

*Брати і сестри, могили позаростали. Залишмо Богу справу - Він розсудить.*

Дозвольте мені, шановні присутні, сказати кілька слів про історію нашої парафії. Польські поселення на цих землях з'явилися з волі милостивого короля Польщі і Великого литовського князя Владислава Ягелли. Усі права підтвердив милостивий король Польщі Стефан Баторій. Привілей шляхетства, який мали наші предки, накладав на нас багато обов'язків - і ми до кінця залишилися їм вірні. Ми захищали



Пам'ятний хрест на місці стадіону-кладовища





~~Вірними нашим законам. Не~~  
втратили своєї віри. Ми були  
островом у морі православ'я. Завжди  
вірні!

Ця земля, хоч піщана, неврожайна, була багата людьми. Як же багато з'явилося з цієї землі відомих громадян, від працюючих господарів до професорів, суддів, лікарів, міністрів, послів, офіцерів, генералів, священників. Коли Польща стала вільною і з'явилася можливість створити парафію, ми відділилися від Степанської парафії і в 1922 році створили свою, Пресвятого Серця Господа Ісуса. Це була міцна католицька громада, в якій був центр парафії. На усій довоєнній Волині таких громад було тільки 4. Крім нас, сусідня Вирка, Засмики в Ковельському повіті і Кути в Кременецькому повіті. Костел в Гуті збудовано в закопянському стилі. Землю під костел дав Міхал Савіцкі. Костел освячено в 1927 році. На головному вівтарі був великий дубовий хрест, а над ним ікона Пресвятого Серця Господа Ісуса. В бічному правому вівтарі знаходилася ікона Богоматері Розарія, в лівому - ікона святої Терези - покровительки Волині. Парафія в 1922 році нараховувала 4253 віруючих, включала 34 поселення.

**Настоятелями були:**

**1922-1924** - священник канонік Луцької капітули Вацлав Неймак, який загинув в газовій камері концтабору Колдичево біля Барановичів в 1943 році.

**1924-1935** - священник Теодор Чабан, який збудував санаторій, вмер в таборі Ухта в 1945 році.

**1935-1938** - священник Петро Павло Андрика, капітал Війська польського, якого переслідував НКВС, арештований

в Молчаді, пропав безвісти в травні 1941 року ~~по~~ дорозі в Сибір.

**1938-1939** - священник Юзеф Чайковскі, капітал Війська польського, тяжко поранений в боях під Варшавою в 1939 році, вмер в 1964 році.

**1939-1943** - священник, доктор, канонік Луцької капітули Броніслав Джебєцкі, викладач Духовної семінарії в Луцьку, після знищення Гути Степанської - адміністратор Ковельського деканату, потім усієї Житомирської єпархії. Не залишив вірних, арештований 10 січня 1945 року НКВС, 10 років провів в таборах. Вмер в 1973 році в Шаргороді. Дієво закликав в Ковелі поляків, аби не шукали помсти на українцях.

Двічі на рік відбувалися тут храмові свята, в день Пресвятого Серця Господа Ісуса і 7 жовтня, у свято Пресвятої Діви Марії Розарії. Костел був найважливішим місцем в усій парафії. Коли настав час боротьби за виживання, він став одним з небагатьох місць, де можна було сховатися. Він давав надію на виживання. Тут, на цьому майдані, перед костелом, 18 липня 1943 року стояли сотні возів, готових негайно виїхати, біля яких зібралися декілька тисяч людей, яких непокоїла доля їх рідних. Коли 18 липня опівдні було прийняте рішення виїхати з Гути, священник Джебєцкі стояв на возі і благословляв розп'яттям - відпускав гріхи тим, хто виїжджав у невідоме. Свідки підкреслювали, що це було урочисте і містичне благословення. Негайно після нього почалася страшна буря, яка йшла за тими, хто виїжджав з Гути. Вона захистила, врятувала похід, який розтягнувся на декілька кілометрів. Це благословення й досі є в нас. Воно зміцнює і додає нам нових сил.

Так закінчився період понад 500-літньої присутності поляків на цих землях.

**Хай благословиться ім'я Господнє!**

*Від імені родини і парафії Януш, внук Людвіка з Омелянки, ГОРОШКЕВИЧ.*

*На фото №1, №2, №3 - під час освячення.*